

en Høiskole for at lære at læse eller skrive, og navnlig skrive det danske Sprog, nogenlunde correct eller lære Geographi og den Slags Ting, de kunde meget godt læres ved en almindelig Almue-skole, naar den var ordentlig og godt organiseret, og hvad der lærtes i en Skole, som var ordnet paa denne Maade, vilde da kunne blive Enhvers Egen-dom, fordi Almue-skolen er tilgængelig for Alle, og Dphlysningsen vilde da blive almindelig, hvilket den derimod ikke vil blive, saalænge man, naar man vil lære mere end det aller-yderst Nødvendige, skal gaae til en Høiskole. Desuden troer jeg ogsaa, at disse Kundskaber vilde ligesaa godt kunne erhverves i en Alder af mellem 10 og 16 Aar som i en modnere Alder. Jeg kan heller ikke forstaae Andet, end at det vilde blive bedre baade for Dan-nelsens og Dphlysningsens Fremskridt i det Hele, at Skolevæsenet blev saaledes indrettet, at man i den lavere Skole forberedes til den høiere og saaledes kunde gaae gradviis frem, uden at der fandt noget egentligt Spring Sted. Jeg kan ikke forstaae, at det kan være gavnligt for Nogen, at der finder et Ophold paa 3 eller flere Aar Sted mellem hans første Uddannelse og den, han siden kommer til at erhverve sig, og jeg kan heller ikke forstaae Andet, end at den, der har erhvervet sig gode Forbundskaber, maa være anderledes ffikket til og langt bedre kunne drage Nytte af Opholdet paa en Høiskole, end den, der ingen Kundskaber har. Dertil kom-mer endnu, at det kan være, at det for En-kelte slet ikke er til nogen Nytte at komme paa en Høiskole; Opholdet paa en Høiskole i 1 eller 2 Aar giver de unge Mennesker et andet Syn paa Livet, de faae derved Smag paa Fornødenheder og komme til at stille For-dringer til Livet, som de siden vanskelig vilde kunne tilfredsstille, og som tidt vilde gjøre dem utilfredse med deres Stilling.

Jeg skal slutte med meget at anbefale det Forslag, der er stillet af den høitærede Kirke- og Undervisningsminister under Nr. 42 til § 25 om at bevilge 3,000 Rd. til en Com-mission til at undersøge og stille Forslag til en Forandring af Almue-skolevæsenet. Jeg er-tjender, at det er en ikke ubetydelig Sum, men

det forekommer mig dog, at denne Sum lige-oversfor det Formaal, som derved tilsigtes, er af saa ringe Betydning, at man til alle de Forsøg, som hidtil ere gjorte, ganske vist endnu kan føie dette. Jeg skal derfor meget anbe-fale Forslaget.

Høgsbro: Jeg skal ikke følge det ærede Medlem i hans Undersøgelse om Almue-skoler-nes Forhold til Folkehøiskolerne, da jeg alle-rede ved 2den Behandling har haft Leilighed til at udtale mig derom, og det forekommer mig at ligge noget fjernt fra den Sag, her behandles. Det ærede Medlem lægger vistnok altfor megen Vægt paa en Commission om Almue-skolevæsenet, naar han vil gjøre Mod-stand mod en saadan til Et med en Mod-stand mod en Udvikling overhovedet af vort Almue-skolevæsen. Jeg for min Part ønsker, at Almue-skolevæsenet maa blive udviklet til en langt fuldkomnere Skikkelse, end det for Diebliffet har, men ikke bestomindre kan jeg ikke see rettere, end at dette godt kunde skee, uden at man derfor behøver at nedsætte en Commission. Vi have jo i det Hele i de senere Aar begyndt med at nedsætte Commis-sioner om mange forskellige Thing, og jeg troer ikke, at dette just har været det Aller-heldigste for dette Things hele Stilling til de vedkommende Sager. Hvad særlig denne Sag angaaer, forekommer det mig rigtignok, saa-ledes som andre ærede Talere ogsaa tidligere have gjort opmærksom paa, at der er endnu mindre Grund end ved nogen anden til at nedsætte en Commission, thi er der noget Punkt, hvorefter Thinget har Sagkundskab, saa maa det dog vel være Almue-skolevæsenet. Ikke bestomindre skulde jeg dog have stemt for det Forslag, som er stillet derom af den høitærede Minister, saafremt han havde stillet det ganske af egen Drift, saafremt han op-rindelig havde fremlagt det for Thinget og sagt: „Jeg seer, at Almue-skolevæsenet trænger til at omdannes og jeg ønsker en Commis-sion for at faae Sagen foreløbig drøftet.“ Jeg vilde have paaffjonnet en saadan Hen- vendelse til Thinget fra den høitærede Ministers Side, saameget mere som vi have Exempler paa, at endog saa meget kostbare Com-